

UML DIJAGRAMI SEKVENCI ZA ODRŽAVANJE ODNOSA ZAVISNOSTI IZMEĐU KLASA

Uvod

Zavisnost (tradicionalni model podataka) se u UML metodologiji modelira agregacijom (dijagram klasa). Radi jednostavnosti, za identifikaciju objekata koriste se ID-ovi iz baze podataka, mada se u stvari koriste reference na objekte (Java).

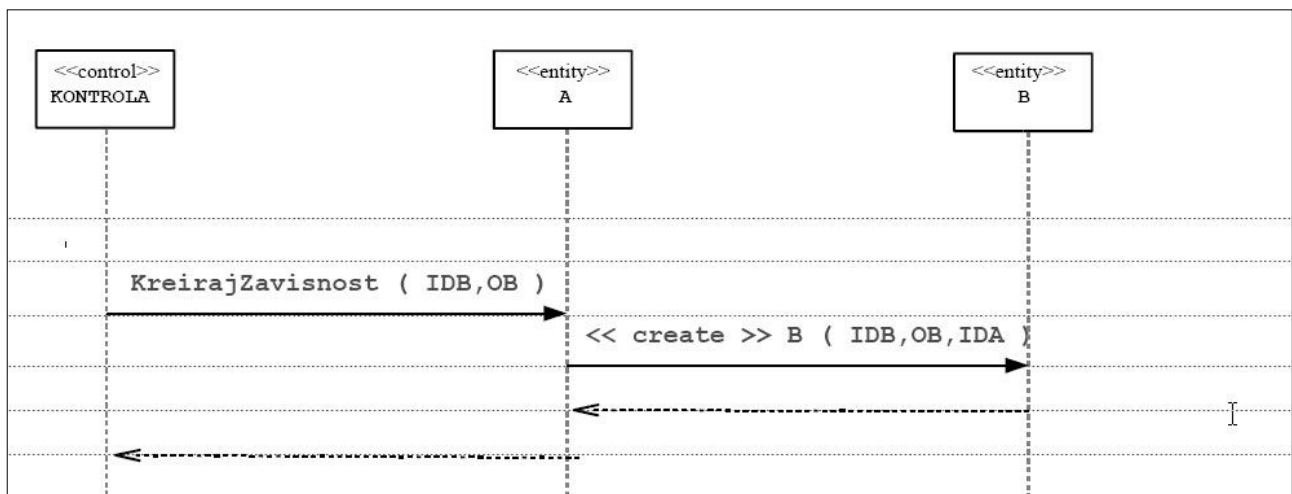
Ako je neka klasa X u odnosu na nekom drugom klasom, podaci o tome se čuvaju u vidu dodatnog dinamičkog atributa klase u vidu:

- skalar koji sadrži referencu na objekat koji je drugi učesnik u odnosu, ako je kardinalnost učešća klase X u odnosu 0..1 ili 1..1; ako odnosa nema, taj skalar ima vrednost null;
- skupa koji sadrži reference na objekte koji su drugi učesnici u odnosu, ako je kardinalnost učešća klase X u odnosu 0..N ili 1..N; ako odnosa nema, taj skup je prazan.

Egzistencijalna zavisnost stepena 1

Kreiranje zavisnosti

Na slici je prikazan dijagram sekvenci za kreiranje egzistencijalne zavisnosti između

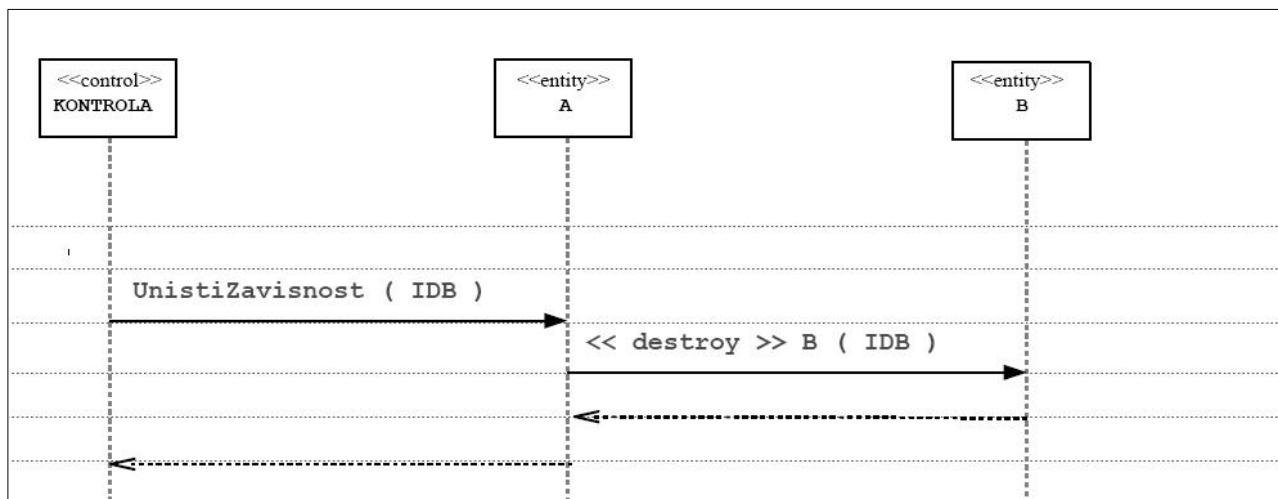
objekta klase A kao uslovitelja i objekta klase B kao uslovljenog, pri čemu objekat A inicira kreiranje objekta B. Klasa kontrolor upućuje poruku objektu klase A **KreirajZavisnost** (samim tim je obezbeđena njegova identifikacija) sa identifikacijom objekta zavisne klase i njegovim svojstvima.

Na taj način, klasa kontrolor je odgovorna samo za opštu logiku slučaja upotrebe, a detalji uspostavljanja odnosa su odgovornost domenskih klasa. Drugim rečima, kontrola je distribuirana umesto centralizovana, što je bolje rešenje.

Uništavanje zavisnosti

Na slici je prikazan dijagram sekvenci za uništavanje egzistencijalne zavisnosti između objekata klase A i B, odnosno uništavanje zavisnog objekta B (u većini slučajeva, pošto je u bazama podataka ponekad dozvoljeno i raskidanje zavisnosti a da pri tome

zavisni objekat nastavi da postoji). Klasa kontrolor upućuje poruku **UnistiZavisnost** objektu klase A.

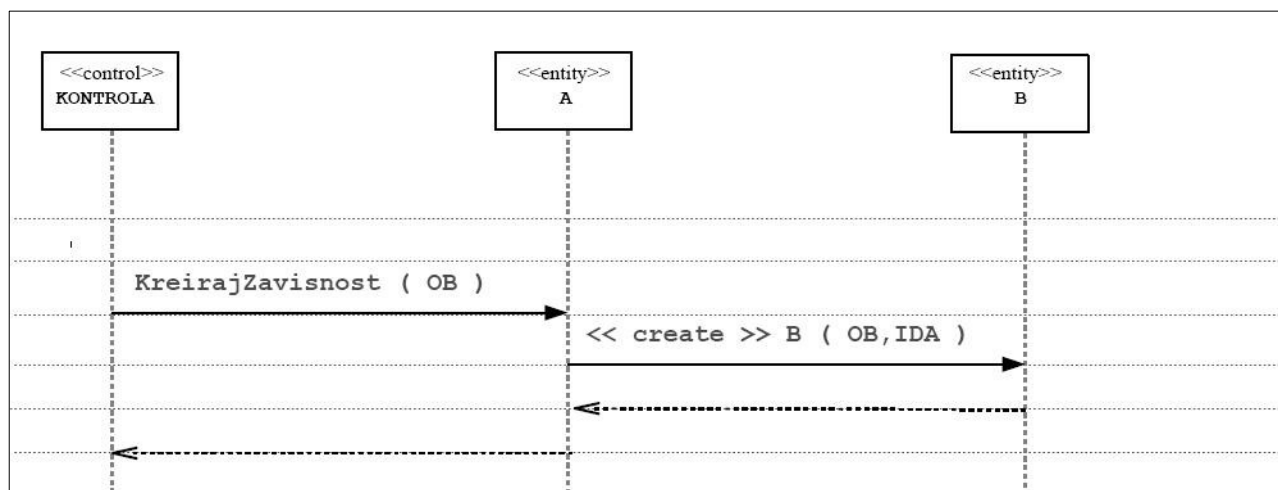

Treba naglasiti da je poruka **<<destroy>>** za određene implementacije (Java pre svega) konceptualna i da u tim implementacijama metod **UnistiZavisnost** samo u objektu klase A uklanja referencu na zavisni objekat klase B, a da stvarno uništavanje tog objekta obavlja "garbage collector".

Identifikaciona zavisnost

Kreiranje zavisnosti

Na slici je prikazan dijagram sekvenci za kreiranje identifikacione zavisnosti između

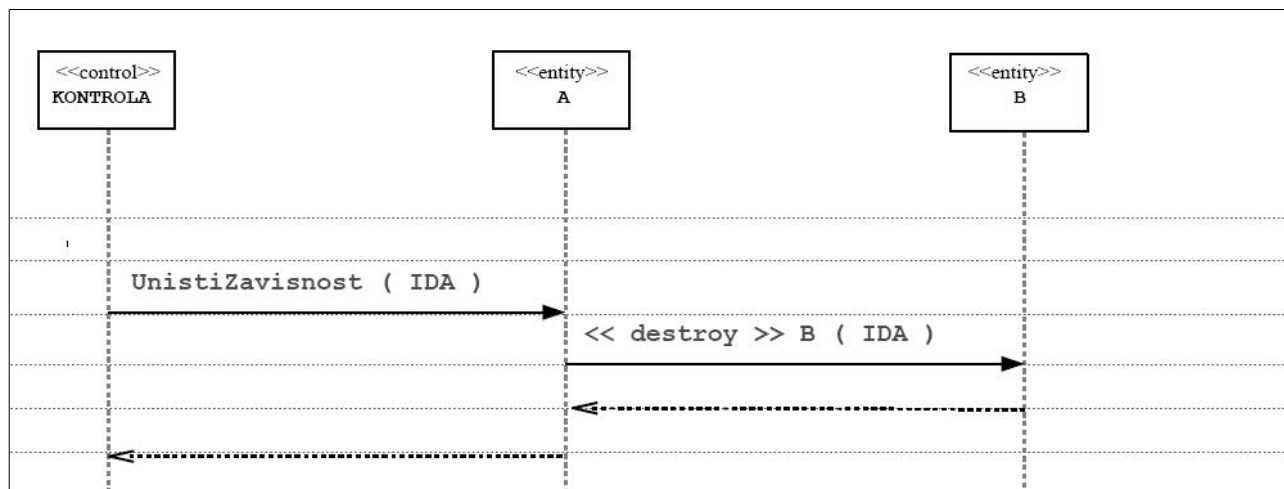

objekata klase A i B, pri čemu objekat A inicira kreiranje objekta B. Klasa kontrolor upućuje poruku objektu klase A **KreirajZavisnost** (samim tim je obezbeđena njegova identifikacija) sa identifikacijom objekta zavisne klase i njegovim svojstvima.

Prethodno se odnosi za slučaj totalne identifikacione zavisnosti, kada jedan obekat klase A može da uslovi nastanak najviše jednog objekta klase B. U slučaju parcijalne identifikacione zavisnosti metod **KreirajZavisnost** i konstruktor **B** treba da imaju kao dodatni argument vrednost parcijalnog identifikatora.

Uništavanje zavisnosti

Na slici je prikazan dijagram sekvenci za uništavanje identifikacione zavisnosti između objekata klasa A i B, odnosno uništavanje zavisnog objekta B. Za poruku

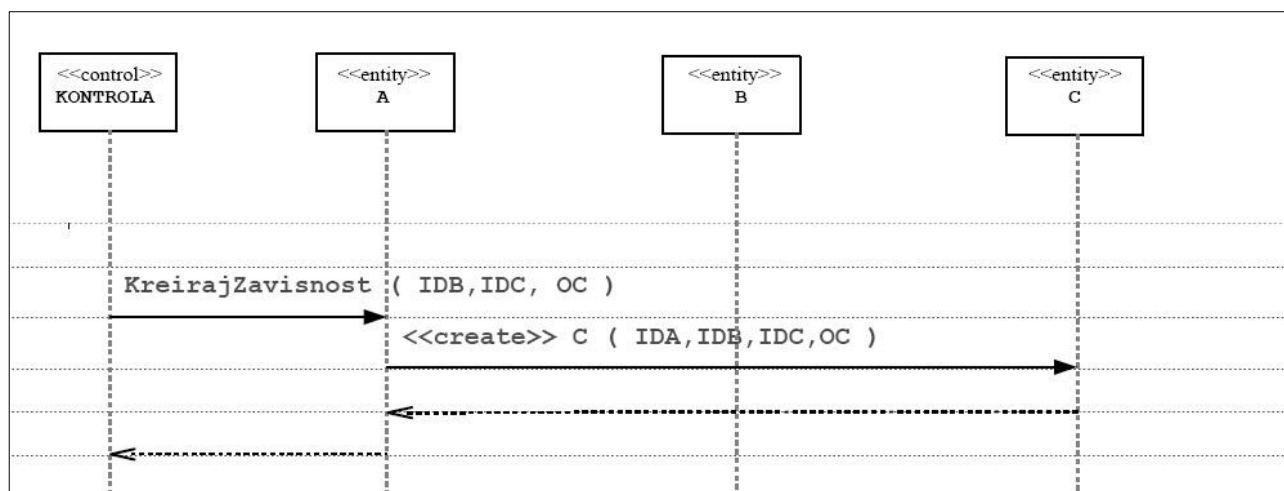

<<destroy>> važi ranija napomena.

Egzistencijalna zavisnost stepena većeg od 1

Kreiranje zavisnosti

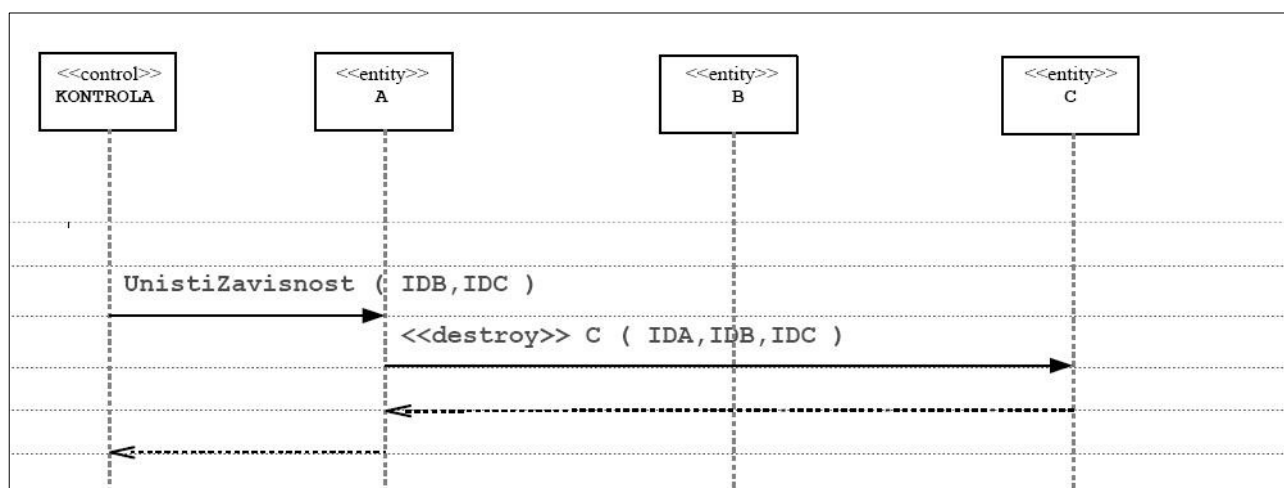
Na slici je prikazan dijagram sekvenci za kreiranje egzistencijalne zavisnosti između

objekata klasa A i B kao uslovitelja i objekta klase C koji se kreira kao uslovljeni. Klasa kontrolor upućuje poruku objektu klase A (a može i objektu klase B) **KreirajZavisnost** (samim tim je obezbeđena njegova identifikacija) sa identifikacijom objekta klase B i zavisnog objekta klase C i njegovim svojstvima. Pri tome objekat klase A ažurira i svoje reference na objekte klase C i te reference kod objekta klase B (kao što je ranije rečeno, reference na objekte učesnike u odnosu su **public**).

Uništavanje zavisnosti

Na slici je prikazan dijagram sekvenci za uništavanje egzistencijalne zavisnosti između objekata klasa A i B , odnosno uništavanje zavisnog objekta B. Bilo kom od

objekata uslovitelja (prikazan je slučaj za objekat klase A) kontrolor klasa upućuje poruku **UnistiZavisnost**. Za **<<destroy>>** važi ranija napomena.